

## **ПРО НЕОБХІДНІСТЬ РОЗРОБКИ ПРОГРАМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ І РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОЇ ЗОНИ М. ХАРКОВА**

О.М. БУРАК, канд. екон. наук, доцент

*Харківський національний університет міського господарства*

*вул. Революції, 12, м. Харків, 61002, Україна,*

*ledanext@mail.ru*

Необхідність розроблення програми викликана відсутністю концепції збереження і розвитку зеленої зони міста Харкова. У м. Харкові досі присутня хаотичність елементів сфери озеленення та об'єктів благоустрою, високим є негативний вплив на стан здоров'я мешканців, що виражається у великій кількості аварійних дерев на вулицях міста, а на деяких територіях повна відсутність насаджень, що підвищує рівень шуму, запиленості та вібрації від елементів інфраструктури у смугах житлової забудови.

Програма, яку необхідно розробити, має визначити основні напрями, форми діяльності та відносини органів місцевого самоврядування, представників громадськості, фізичних та юридичних осіб стосовно комплексної зеленої зони міста. Також програма спрямовується на збереження та поновлення зелених насаджень, розробку планів реконструкції і капітального ремонту зелених насаджень, надання зеленим зонам міста відповідного статусу, а також на покращення зовнішньої привабливості вулиць та місць загального користування і підвищення екологічної безпеки території.

Знання сучасного стану, таксономічного складу та особливостей умов місцезростання деревних та чагарникових насаджень у міському середовищі також є важливою передумовою для розробки наукових основ і практичних рекомендацій (заходів) з оптимізації декоративних насаджень, а отже, й оздоровлення середовища життєдіяльності міста. З огляду на це в рамках розробки Програми збереження і розвитку зеленої зони м. Харкова необхідно провести сучасне обстеження насаджень переважної більшості парків, вулиць та об'єктів інших категорій.

До змісту програми необхідно включити проведення таких управлінських, економічних і правових заходів:

- проведення інвентаризації зелених насаджень;
- проведення заходів, пов'язаних з озелененням міста;
- визначення меж комплексної зеленої зони м. Харкова;
- відведення земельних ділянок для створення парків, скверів на території міста, або приведення у відповідний стан захаращених і непорядкованих територій з метою подальшого створення на їх місці зелених насаджень загального або спеціалізованого користування;
- приведення території та об'єктів природно-заповідного фонду в місті у відповідність до вимогами чинного законодавства;

- налагодження прогнозу розвитку шкідливих організмів та впровадження безпечних для людини засобів захисту рослин;
- впровадження систем агротехнічних заходів з врахуванням особливостей видового складу рослин;
- активна робота з населенням у напрямку підвищення екологічної освіти;
- організація і проведення систематичних обстежень території м. Харкова на виявлення прихованої та явної зараженості зеленої зони регульованими шкідливими організмами, а також локалізація та ліквідація їх вогнищ.

Для м. Харкова відкритими питаннями, що не мають відповідної розробки і реалізації залишаються:

- моніторинг зеленої зони міста та комплексна оцінка фактичного і прогнозованого стану насаджень;
- стратегія реконструкції і оптимізації рослинних угруповань з врахуванням історико-архітектурних особливостей і санітарно-екологічних умов міста;
- технологія поліпшення фітосанітарного і фізіологічного стану рослин зеленої зони міста;
- концепція збереження, відновлення і розвитку, історичних парків міста;
- перегляд і визначення балансоутримувачів об'єктів благоустрою зеленого господарства державної та комунальної власності;
- підбір для озеленення асортименту рослин, стійких до різноманітних факторів;
- відпрацювання агрозасобів, що забезпечать нормальний ріст, розвиток і функціонування зелених насаджень у різних екологічних умовах;
- програма створення нових зелених зон у місті.

Саме ці і безліч інших питань мають бути врегульовані даним програмним документом.

Для забезпечення належного рівня утримання, відтворення та розвитку міського зеленого середовища відповідно до Генерального плану програма має вирішити комплексно такі види проблем:

- законодавчі, правові та нормативні;
- містобудівні;
- екологічні;
- організаційно-технологічні та технічні;
- економічні.

Системний підхід до розробки даного документу дозволить забезпечити у м. Харкові передумови для сталого розвитку територій.

Програма має передбачити реалізацію системи заходів зі збереження та поновлення зелених насаджень, яка може бути розроблена Харківським національним університетом міського господарства у співпраці з СКП «Харківзеленбуд» з підтримки органів місцевого самоврядування.